

7. SINIF

İNTRO

MOZAIK MOBİL UYGULAMA
İÇİN KAREKODU OKUTUNUZ.

VIDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

TÜRKÇE

Defter Kitap

BİLHAN UĞURLU

HARUN GÜNDOĞDU

PINAR KISACIK

AHMET KOÇ

AYŞEGÜL ÖZTÜRK

ADNAN ŞAHİN

KADİR UZUN

EMRAH TURGUT

İBRAHİM ÇELİK

ALİ ATASEVER

BURAK KESKİN

FATMA CANSEL SUNGUR

ABDULKADİR UÇKAN

ABDULHAMİT EMEKLİ

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

EDA ERDOĞAN
KAZIM EMEKLİ

EDİTÖR

RAMAZAN ATAĞ

GRAFİK TASARIM
DİZGİ

BİLHAN UĞURLU
HARUN GÜNDOĞDU
AHMET KOÇ
ALİ ATASEVER

YAZAR

BASIM YERİ

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-625-7870-20-7

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş” ve diğer sınavlarda sizden sadece soru çözmeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

Mozaik Yayınları olarak deneyimli ve fenomen kadromuzla “İntro Defter Kitap” serimizi hazırlarken bilgiyi öğrenme, öğrendiğini kavrama ve kavradığını uygulama işleyişini merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun, basitten karmaşığa ve günlük hayat ile ilişkilendirerek hazırladık.

Mozaik İntro Defter Kitap Serimizde,

Öğrenme Alanı; ilgili kazanım detaylı konu anlatımı

Etkinlik; ilgili kazanımın etkinlik uygulamaları

Kazanım Testi; ilgili kazanımın temel düzeydeki testi

Konu Kavrama Testi; ilgili konunun kavrama düzeyindeki testi

Yazılıya Hazırlık; 2 dönemdeki 4 yazılıya hazırlık çalışmaları

Ünite Değerlendirme Testi; ilgili ünitenin LGS soru sayısı aynı olacak şekilde değerlendirmesi

Bölemleri yer almaktadır. Bu bölümleri belirtildiği gibi hiyerarşik bir düzende ele alarak sizde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesini amaçladık.

Kitabımıza katkılarından dolayı Güler ONAT, Barış ÜNLÜ, İrfan ASLAN ve Mustafa YILMAZ'a ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla ...

Abdulhamit EMEKLİ
Mozaik Yayınları Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

☞ SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri.....	7
Kazanım Testi - 1.....	13
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri - 1.....	15
Kazanım Testi - 2.....	21
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri - 2.....	23
Kazanım Testi - 3.....	27
Söz Öbekleri.....	29
Kazanım Testi - 4.....	35
Söz Sanatları.....	37
Kazanım Testi - 5.....	43
Konu Kavrama Testi (Sözcükte Anlam).....	45
Atasözleri.....	47
Kazanım Testi - 1.....	51
Deyimler.....	53
Kazanım Testi - 2.....	57
Konu Kavrama Testi (Atasözleri ve Deyimler).....	59
I. Dönem I. Yazılı Sınavı.....	61
Yazma Etkinliği.....	63
Değerlendirme Testi.....	64

2. BÖLÜM

☞ CÜMLEDE ANLAM

Anlatımına Göre Cümleler.....	73
Kazanım Testi - 1.....	77
Cümlede Anlam İlişkileri.....	79
Kazanım Testi - 2.....	85
Cümlede Kavramlar.....	87
Kazanım Testi - 3.....	91
Cümlede Duygular.....	93
Kazanım Testi - 4.....	97
Cümle Yorumlama.....	99
Kazanım Testi - 5.....	103
Konu Kavrama Testi (Cümlede Anlam).....	105
I. Dönem II. Yazılı Sınavı.....	105
Yazma Etkinliği.....	109
Değerlendirme Testi.....	110

3. BÖLÜM

☞ PARAGRAFTA ANLAM

Konu - Başlık - Anahtar Sözcük.....	117
Kazanım Testi - 1.....	121
Ana Düşünce - Şiirde Duygu - Yardımcı Düşünce.....	123
Kazanım Testi - 2.....	127
Metinde Soru - Cevap, Metin Tamamlama.....	129
Kazanım Testi - 3.....	133
Parça Bölme, Oluşturma; Akışı Bozan Cümle, Paragrafın Bölümleri.....	135
Kazanım Testi - 4.....	141
Anlatım Teknikleri.....	143
Kazanım Testi - 5.....	147
Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	149
Kazanım Testi - 6.....	153
Hikâye Unsurları, Metinde Karakter.....	155
Kazanım Testi - 7.....	159
Anlatım Nitelikleri - Anlatıcı Türleri - Dil ve Anlatım.....	161
Kazanım Testi - 8.....	165
Konu Kavrama Testi.....	167
Değerlendirme Testi.....	169

4. BÖLÜM

☞ GÖRSEL YORUMLAMA VE SÖZEL MANTIK

Görsel Okuma / Yorumlama.....	177
Kazanım Testi - 1.....	190
Sözel Yetenek / Akıl Yürütme.....	196
Kazanım Testi - 2.....	201
Konu Kavrama Testi 1.....	203
Konu Kavrama Testi 2.....	207
Değerlendirme Testi.....	209

5. BÖLÜM

☞ DİL BİLGİSİ

Anlamlarına Göre Fiiller.....	219
Kazanım Testi - 1.....	223
Çekimli Fiil-Kişi Eklere-Haber Kipleri.....	225
Kazanım Testi - 2.....	230
Dilek Kipleri.....	232
Kazanım Testi - 3.....	236
Anlam / Zaman Kayması.....	238
Kazanım Testi - 4.....	240
Konu Kavrama Testi (Fiiller).....	242
Ek Fiil.....	244
Kazanım Testi - 1.....	249
Yapılarına Göre Fiiller.....	251
Kazanım Testi - 2.....	257
Konu Kavrama Testi (Ek Fiil ve Yapılarına Göre Fiiller).....	259
Zarflar.....	261
Kazanım Testi -.....	266
Konu Kavrama Testi (Zarflar).....	268
Anlamsal Anlatım Bozuklukları.....	270
Kazanım Testi -.....	276
Konu Kavrama Testi (Anlatım Bozukluğu).....	278
II. Dönem I. Yazılı Sınavı.....	280
Yazma Etkinliği.....	282
Değerlendirme Testi.....	283

6. BÖLÜM

☞ YAZIM KURALLARI-NOKTALAMA İŞARETLERİ-METİN TÜRÜ

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler.....	291
Kazanım Testi - 1.....	297
Sayıların Yazımı.....	299
Kazanım Testi - 2.....	302
Diğer Yazım Kuralları.....	304
Kazanım Testi - 3.....	310
Konu Kavrama Testi (Yazım Kuralları).....	312
Nokta-Virgül.....	314
Kazanım Testi - 1.....	320
Diğer Noktalama İşaretleri.....	322
Kazanım Testi - 2.....	332
Konu Kavrama Testi (Noktalama İşaretleri).....	334
Olay Yazıları.....	336
Kazanım Testi - 1.....	340
Düşünce Yazıları.....	342
Kazanım Testi - 2.....	347
Konu Kavrama Testi (Metin türleri).....	349
II. Dönem II. Yazılı Sınavı.....	351
Yazma Etkinliği.....	353
Değerlendirme Testi.....	354
Cevap Anahtarı.....	360

DEFTERİMİ TANIYORUM

ÖĞRENME ALANI

İlgili kazanımın detaylı bir şekilde konu anlatımı yer almaktadır.

ETKİNLİK

İlgili kazanıma ait bol sayıda ve çeşitlikte etkinlikler yer almaktadır.

KAZANIM TESTİ

İlgili kazanıma ait temel düzeyde soruların yer aldığı kazanımın pekiştirilmesinin amaçlandığı bölümdür.

YAZILIYA HAZIRLIK

Yıllık Plana göre yazılı tarihlerinin olduğu konuları kapsayacak şekilde hazırlanan çalışmalardır.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

İlgili ünitenin LGS soru sayısı aynı olacak şekilde hazırlanan ve de ünitenin değerlendirilmesinin yer aldığı bölümdür.

A B C...

SÖZCÜKTE ANLAM

BÖLÜM

1

SÖZCÜKTE ANLAM

7.2.5.: *Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.*

7.3.5.: *Bağlamdan hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.*

7.3.8.: *Metindeki söz sanatlarını tespit eder.*

7.3.7. :*Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin metne olan katkısını değerlendirir.*

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER

7.3.6.: *Deyim ve atasözlerinin metne olan katkısını belirler.*

7.2.5 : Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

7.3.5 : Bağlamdan hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

SÖZCÜKTE ANLAM

SÖZCÜKTE ANLAM ÖZELLİKLERİ

ÇOK ANLAMLILIK

GERÇEK ANLAM

MECAZ ANLAM

TERİM ANLAM

ÇOK ANLAMLILIK

Dilin anlamlı en küçük parçasına sözcük denir. Sözcükler, dilimizdeki kavramları ve nesnelere karşılık gelir. Sözcükler, bir anlamı karşılarken anlam genişlemesine uğrayarak zamanla ilk anlamının dışında yeni anlamlar kazanır. Birden fazla anlamı olan bu sözcüklere **çok anlamlı sözcükler** denir.

“Atmak”
sözcüğü

Çocuğun elindeki taşı alıp yere **attı**, cümlesinde “bir cismi bir yöne fırlatmak” anlamında,

Adanalılar yemeklerine acı **atmayı** seviyor, cümlesinde “koymak” anlamında,

Uyuyakalan çocuğun üstüne bir battaniye **attı**, cümlesinde “örtmek” anlamında kullanılmıştır.

ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki cümlelerde geçen “ağız” sözcükleriyle anlamlarını eşleştiriniz. .

1

Bir akarsuyun denize veya göle döküldüğü yer

2

Kesici aletlerin keskin tarafı

3

Birkaç yolun birbirine kavuştuğu yer, kavşak

İki sokağın **ağzında** oturmuş, dolmuş bekliyordu.

Nehrin **ağzında** kıyı erozyonu sebebiyle gerileme yaşanmış.

Elindeki bıçağın **ağzını** bana doğru tutma, korkuyorum.

NOTLARIM

Blank lined area for notes.

Bir sözcük, hem gerçek hem mecaz anlamda kullanılabilir. Bu anlamlar o sözcüğün “çok anlamlı” olduğunu gösterir.

Gerçek Anlam

Yüzündeki yarayı gizlemek için sağına dönüyordu.

Mecaz Anlam

Yaptıklarından pişman değilmiş, yüz yok ki pişman olsun!

GERÇEK ANLAM

Bir sözcüğün söylendiğinde akla gelen ilk anlamına **gerçek anlam** denir.

- Gidenin arkasından su dökmek, âdetlerimizden biridir.
Gerçek anlam
- İşçiler, dışarıdaki soğuğa aldırmandan çalışmaya devam ediyordu.
Gerçek anlam
- Belediye, İstanbul yolunun genişletilmesi için ihale açtı.
Gerçek anlam

MECAZ ANLAM

Bir sözcüğün gerçek anlamını yitirerek kazandığı yeni anlama **mecaz anlam** denir.

- Birbirimizi kırmamak için söyleyeceğimiz sözleri iyi seçmeliyiz.
Mecaz anlam
- Tarihe ışık tutacak bu çalışma için derin araştırmalar yapılıyor.
Mecaz anlam
- Herkesin ünlü olmaya soyunduğu bir çağda yaşıyoruz.
Mecaz anlam

NOT

“Sözlük anlamı”, “ilk anlam” ya da “temel anlam” ifadeleri gerçek anlam yerine kullanılabilir.

BİLGİ KUTUSU

Bir sözcüğün birden çok gerçek anlamı olabilir.

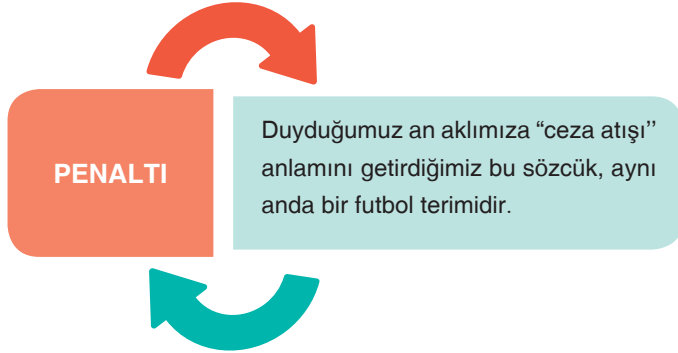
ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki sözcükleri hem gerçek anlamlarıyla hem de mecaz anlamlarıyla cümle içinde kullanalım.

1	Küçük	Gerçek	
		Mecaz	
2	Yıkmak	Gerçek	
		Mecaz	
3	Sıcak	Gerçek	
		Mecaz	
4	Hafif	Gerçek	
		Mecaz	

TERİM ANLAM

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla ilgili özel ve belirli bir anlamı olan sözcüklere **terim anlamlı sözcükler** denir.

FUTBOL	DİL BİLGİSİ	COĞRAFYA	FEN	MATEMATİK
<ul style="list-style-type: none">• Gol• Ofsayt• Taç	<ul style="list-style-type: none">• Zamir• Edat• Virgül	<ul style="list-style-type: none">• Ekvator• İklim• Meridyen	<ul style="list-style-type: none">• Kuvvet• Atom• Bileşik	<ul style="list-style-type: none">• Denklem• Karekök• Üçgen

- Hasta, gün boyunca narkozun etkisinden kurtulamadı.
Terim anlam
- Türkçede öğrencilerin en zorlandığı konu, tamlamalardır.
Terim anlam

ÖĞRENİYORUM

- Aşağıdaki boşluğa içinde "hukuk" teriminin geçtiği bir cümle yazınız.

.....

- Aşağıdaki boşluğa içinde "basketbol" teriminin geçtiği bir cümle yazınız.

.....

NOTLARIM

BİLGİ KUTUSU

Bilim, sanat, meslek dallarının adları terim anlam değildir.

NOT

Kimi sözcüklerin akla gelen ilk anlamı o sözcüğün terim anlamıdır.

ETKİNLİK

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki cümlede yer alan terim anlamlı sözcüklerin altını çiziniz ve hangi alana ait olduğunu yazınız.

1

Ülkemizin farklı bölgelerinde benzer bitki örtülerine rastlanıyor.

.....

2

Borçları yüzünden maaşının bir kısmına haciz getirilmiş.

.....

3

Zamirleri işledikten hemen sonra test çözmeye başladık.

.....

4

Sezen Aksu, vokalistleriyle yollarını ayırdığını duyurdu.

.....

5

İtirazını sürdürürken kırmızı kartla oyundan atıldı.

.....

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki terim anlamlı sözcükleri ait olduğu alana yazınız.

Skeç

Smaç

Büst

Figür

Korner

Sıfat

Faiz

Mastar

Enflasyon

Paralel

Harita

Perde

1	2	3	4	5	6
Coğrafya	Tiyatro	Türkçe	Spor	Ekonomi	Resim

ETKİNLİK – 3

Aşağıdaki cümlelerde altı çizilmiş sözcüklerin gerçek anlamlı mı, mecaz anlamlı mı olduklarını karşılarına yazınız.

- 1 Hava iyi olursa bugün balık tutmaya gideceğiz. (.....)
- 2 Bizi kapıda kambur, kuru bir adam karşıladı. (.....)
- 3 Ürünleri firmaya geç götürünce sözleşmemiz iptal edildi. (.....)
- 4 Taraftarların arasında arbede çıkmaması için bazı koltuklar boş bırakıldı. (.....)
- 5 Ünlü sanatçının şarkısı, gençler arasında pek tutmadı. (.....)
- 6 Bayram günlerinde ziyaretine gittiği yaşlıları kendine bağladı. (.....)
- 7 Yağmurlu havalarda viraja sert girmemeye özen gösterin. (.....)
- 8 Köye giderken yoğun sis sebebiyle yolumuzu kaybetmiştik. (.....)

ETKİNLİK – 4

Aşağıdaki sözcükleri hem gerçek anlamlarıyla hem de mecaz anlamlarıyla cümle içinde kullanalım.

- 1 **Büyük**
 - Gerçek
 - Mecaz
- 2 **Göz**
 - Gerçek
 - Mecaz
- 3 **Yüz**
 - Gerçek
 - Mecaz
- 4 **Derin**
 - Gerçek
 - Mecaz
- 5 **Vur**
 - Gerçek
 - Mecaz
- 6 **Zayıf**
 - Gerçek
 - Mecaz

ETKİNLİK – 5

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan “gelmek” sözcüğü ile anlamlarını eşleştiriniz.

1	Sporcunun attığı gülle tam rekor çizgisinin üstüne geldi.	a	Ulaşmak, varmak	
2	Haberimiz yoktu, yoldan gelmiş dün gece geç saatlerde.	b	Getirmek	
3	Anadolu'daki birçok yapıt binlerce yıl aşip çağımıza kadar gelmiştir.	c	Oturmaya, ziyarete gitmek	
4	Bu makineyi sizi mutlu etmek için Japonya'dan alıp geldim.	d	İsabet etmek	
5	Bayramın ilk günü tüm eş dost bayramlaşmak için bize geldi.	e	Varlığını sürdürmek, yaşamak, intikal etmek	
1	2	3	4	5

ETKİNLİK – 6

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan “sürmek” sözcüğü ile anlamlarını eşleştiriniz.

1	Mozaik Yayınları, 7.sınıf Türkçe denemelerini piyasaya sürdü.	a	Önüne katıp götürmek	
2	Elini yetim çocuğun başına sürüp cebine birkaç kuruş harçlık bıraktı.	b	Uzatmak, ileri doğru itmek	
3	Çobanın sürdüğü koyunlar, aç bir hâlde sağa sola koşuyordu.	c	Dokundurmak, değdirmek	
4	Birçok yazar, şair, düşünürü Girit'e ya da Malta'ya sürmüşler.	d	Oturduğu, bulunduğu yerden, ülkeden ceza olarak başka bir yer veya ülkeye göndermek	
5	Misafirlerin yaklaştığını duyunca bir telaşla yemeği fırına sürdü.	e	Bir malı satışı sunmak, piyasaya çıkarmak	
1	2	3	4	5

ETKİNLİK – 7

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan “kurmak” sözcüğü ile anlamlarını eşleştiriniz.

1	Çalar saatini kurup gönül rahatlığıyla başını yastığa koydu.	a	Bir şeyi oluşturan parçaları birleştirerek bütün durumuna getirmek, monte etmek	
2	Devletimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e sonsuz saygı duyuyoruz.	b	Hazırlamak	
3	Konuklar için kurulan sofrada sadece kuş sütü eksikti.	c	Yaylı, zembereklı şeylerde yayı veya zembereği germek	
4	Piknik alanına çocukların oynaması için bir kamp çadırı kurduk.	d	Gereken şartları hazırlayıp kendi kendine olmaya bırakmak	
5	Turşu kurmak için gerekli malzemeleri pazardan almaya gitti.	e	Etkisi ve önemi geniş şeyler meydana getirmek, tesis etmek	
1	2	3	4	5

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sağlam" sözcüğü verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

CÜMLE	ANLAM
A) Evin sütunları sağlam bir yapıdaydı.	Dayanıklı, yıkılmaz
B) Bina o depreme rağmen sağlam kalmıştı.	Zarar görmemiş, bozulmamış
C) Her kış hasta olurdu, bünyesi sağlam değildi.	Sakatlık veya hastalığı bulunmayan
D) Evlerinin temeli çok sağlam atılmıştı.	Gerçek, inanılır bir temeli olan

8. Küçük kız daha o sabah ateşler içinde kıvranmıştı.

Bu cümledeki altı çizili sözcük aşağıdakilerin hangisinde aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Daha başka şeyler de konuşacaktık ama vakit olmadı.
 B) Daha on yedisine yeni girmişti küçük kızım.
 C) Bir kalemim daha olsaydı sana verirdim.
 D) Daha iyisini yapana dek en iyisi bu.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi yay ayraç içinde verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

- A) Benimle neden uğraştığını yeni yeni seziyordum. (Anlamak, fark etmek)
 B) Düğünün neden bozulduğunu öğrendik. (Haber almak)
 C) Arkasından konuşulanları duyunca iyice bilendi. (Keskin duruma getirilmek)
 D) Hemen arkasından bir taş daha fırlattı Hasan. (Hızla atmak)

10. Arkadaşımın sınavının kolay geçmesi bizi de sevindirdi.

Altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bu işi de sıkıntısız bir biçimde atlattık.
 B) Yapılacak uygulamalar hiç zor değildi.
 C) Öyle ya da böyle bu iş derhâl bitecekti.
 D) Bilhassa benimle çok uğraşırды dedem.

11. O yaşlı kadına bir saat daha katlanmaya gücü yoktu.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bahçedeki ağaçlar yağmur yağınca boy verdi.
 B) En sevdiği diziyi bile izlemeye vakti yoktu.
 C) Artık sabrının son demleriydi, dayanamıyordu.
 D) Tiyatro o kadar kalabalıktı ki salonda yer kalmamıştı.

Ad Soyad :

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

Optik No : 227

T.7.2.5: Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

T.7.3.5: Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

SÖZCÜKTE ANLAM

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ - 1

EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) SÖZCÜKLER

Yazılışları ve okunuşları farklı olmasına rağmen tam olarak aynı anlamı taşıyan sözcüklere, **eş anlamlı sözcükler** denir.

Aşağıdaki tabloda eş anlamlı sözcükler gösterilmiştir.

Yanıt	Barış	Dil
↓	↓	↓
Cevap	Sulh	Lisan
Önem	İtibar	
↓	↓	
Ehemiyyet	Saygınlık	

- Eş anlamlı sözcükler, birbirlerinin yerine kullanılabilir.

Örnek: Benim bu olayda hiçbir kabahatim yok.
Benim bu hadisede hiçbir suçum yok.

Örnek: Yetenekli insanların başımın üstünde yeri var.
Kabiliyetli insanların başımın üstünde yeri var.

Bu cümlelerde aynı renkteki sözcükler eş anlamlı olduğu için birbirlerinin yerine kullanılabilir.

NOTLARIM

NOT

Bir sözcüğün eş anlamlısı kullanıldığı cümleye göre değişebilir. Sözcüğün cümlede kullanıldığı anlama ve cümle bütünlüğüne dikkat etmelisiniz.

Örnek: Aldığım pantolon çok **bol** oldu. (Buradaki “bol” sözcüğü, “geniş” anlamında kullanılmış.)
Bu yıl tarladan **bol** verim aldık. (Buradaki “bol” sözcüğü “çok” anlamında kullanılmış.)

ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki metinde geçen altı çizili sözcüklerin eş anlamlarını verilen boşluğa yazınız.

Geçen gün aldığım mektubun beni çok mutlu etti. Mektubunda beni çok özlediğini ancak uzun süredir sana yazmadığım için de dağrın olduğunu yazmışsın. Ne kadar kızsın haklısın, buradaki koşuşturmaca içinde seni biraz ihmal ettim. Ben de seni çok ama çok özledim. İstanbul'a geleli yaklaşık bir yıl oldu. Bu kadar zaman geçmesine rağmen henüz buraya alışmış değilim. Bayburt'tan ayrılırken İstanbul'a geliyor olmanın sevinci her şeyin önüne geçmişti.

YAKIN ANLAMLI SÖZCÜKLER

Anlam olarak birbirine benzese de tam olarak aynı anlamı karşılamayan, aralarında anlam ayrıntısı bulunan sözcüklere **yakın anlamlı sözcükler** denir.

Örneğin, “donmak” ve “üşümek” sözcükleri anlam olarak birbirine benzer. Bu sözcükler, yakın anlamlıdır. Çünkü her ikisi de soğuğu çağırır. Ancak aralarında bir anlam farkı vardır. Çünkü donmak, üşümenin ötesinde bir durumdur. Dolayısıyla bu sözcükler tam olarak aynı anlamı karşılamaz.

Aşağıda yer alan sözcükler yakın anlamlıdır.

↓ Yalan
Yanlış ↑

↓ Yollamak
Göndermek ↑

↓ Kaçmak
Sıvışmak ↑

↓ Rahat
Huzur ↑

↓ Uğraşmak
Didinmek ↑

ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki sözcüklerden diğerleriyle yakın anlamlı olmayı karşısında verilen boşluğa yazınız.

1. Kovmak – Çıkarmak – Atmak – Kaçınmak.....
2. Akran – Dost – Ahbap – Arkadaş.....

NOTLARIM

ZİT (KARŞIT) ANLAMLI SÖZCÜKLER

Karşit kavramları karşılayan, anlamları bakımından birbirleriyle çelişen sözcüklere, **zıt anlamlı sözcükler** denir.

Aşağıda yer alan sözcükler zıt (karşit) anlamlıdır.

Geç
Erken

Neşeli
Üzgün

Alçak
Yüksek

Sağlam
Çürük

Bayat
Taze

- Bir sözcüğün zıt anlamlısı, kullanıldığı cümlelere göre farklılık gösterebilir.

Örnek: İnce uçlu bir kalem alıp kırtasyeden çıktım. (Bu cümledeki “ince” sözcüğünün zıt anlamlısı, “kalın” sözcüğüdür.)

Örnek: Kimseyi kırmayan, ince bir insandı. (Bu cümledeki “ince” sözcüğünün zıt anlamlısı, “kaba” sözcüğüdür.)

- Sözcükleri zıt (karşit) anlamlı kabul edebilmemiz için sözcüklerin her ikisinin de gerçek ya da mecaz anlamlı olması gerekir.

Örnek: Karanlık bir yolda yönümüzü bulmaya çalışıyorduk. (“Karanlık” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmış.)

Örnek: Bu çocuklar, gelecekteki aydınlık yüzümüz olacak. (“Aydınlık” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmış.)

Dolayısıyla bu cümlelerde geçen “karanlık” ve “aydınlık” sözcükleri birbirinin zıddı değildir.

- Bir sözcüğün olumsuz, onun zıt anlamlısı değildir.

Örnek: “Kirl” sözcüğünün olumsuzu “kirsiz”, zıt anlamlısı ise “temiz” sözcüğüdür.

Örnek: “Konuşmak” sözcüğünün olumsuzu “konuşmamak”, zıt anlamlısı ise “susmak” sözcüğüdür.

NOTLARIM

ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki tabloda geçen sözcüklerin sırasıyla olumsuzunu ve zıt anlamlısını karşısında verilen boşluğa yazınız.

Sözcükler	Olumsuzu	Zıt Anlamlısı
Akıllı		
Kaybetmek		
Almak		
Gösterişli		
Neşeli		

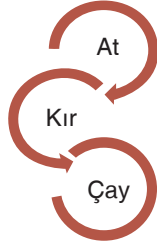
BİLGİ KUTUSU

Bir sözcüğün gerçek anlamı ile mecaz anlamı arasında sesteşlik özelliği aranmaz.

EŞ SESLİ (SESTEŞ) ANLAMLI SÖZCÜKLER

Yazılış ve okunuşları aynı, anlamları birbirinden tamamen farklı olan sözcüklere eş sesli (sesteş) sözcükler denir.

Aşağıdaki tabloda yer alan sözcüklerin sesteşi vardır.

Şapka (düzeltme – inceltme) işareti (^) olan sözcükler ile şapka işareti olmayan sözcükler arasında sesteşlik özelliği aranmaz. Çünkü bu sözcüklerin hem yazılışı hem okunuşu farklıdır.

Örnek: Hala - hâlâ, alem - âlem, kar - kâr, adet - âdet...

NOTLARIM

ÖĞRENİYORUM

Aşağıdaki şarkı sözünde geçen altı çizili sözcüklerin sesteşini cümle içinde kullanınız.

Ellerimle büyüttüğüm, solar iken dirilttiğim
Çiçeğimi kopardın sen, ellere verdin
Dağlar dağlar
Kurban olam yol ver geçem

-
-
-

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki bulmacada yukarıdan aşağıya, soldan sağa; “Rüzgâr, ak, vazife, pak, sözcük, değer” sözcüklerinin eş anlamlıları gizlenmiştir.

Bu sözcükleri bulmacadan bulunuz.

H	A	B	E	Y	A	Z
K	I	Y	M	E	T	A
Ö	G	Y	E	L	A	M
K	Ö	Y	L	Ü	K	A
A	R	E	N	A	R	N
K	E	L	İ	M	E	M
A	V	T	E	M	İ	Z

ETKİNLİK – 2

Aşağıdaki numaralanmış cümlelerde geçen “sesteş” sözcükleri karşısına yazınız.

- 1 Yaz mevsiminin bende bıraktığı izler hep olumlu olmuştur.
- 2 Kırlarda koşup oynayan masum çocuklardık biz.
- 3 Okulumuzun bahçesine fidanlar dikerek okulumuzu güzelleştirdik.
- 4 Yeni yaşımın bana mutluluk, huzur ve sağlık getirmesini istiyorum.
- 5 Kara göründü, gemiden inmek için hazırlık yapın.
- 6 Çocuğu işe sal, ardınca sen var.

ETKİNLİK - 3

Aşağıdaki sözcükleri örnekteki gibi yakın anlamlıları ile eşleştiriniz.

- 1 Korku
- 2 Soğuk
- 3 Bakmak
- 4 Usanmak
- 5 Anlamak
- 6 Durmak
- 7 İmrenmek

- A Serin
- B Sıkılmak
- C Kaygı
- Ç Beklemek
- D Kavramak
- E Kıskanmak
- F Seyretmek

- 1 - C
- 2 -
- 3 -
- 4 -
- 5 -
- 6 -
- 7 -

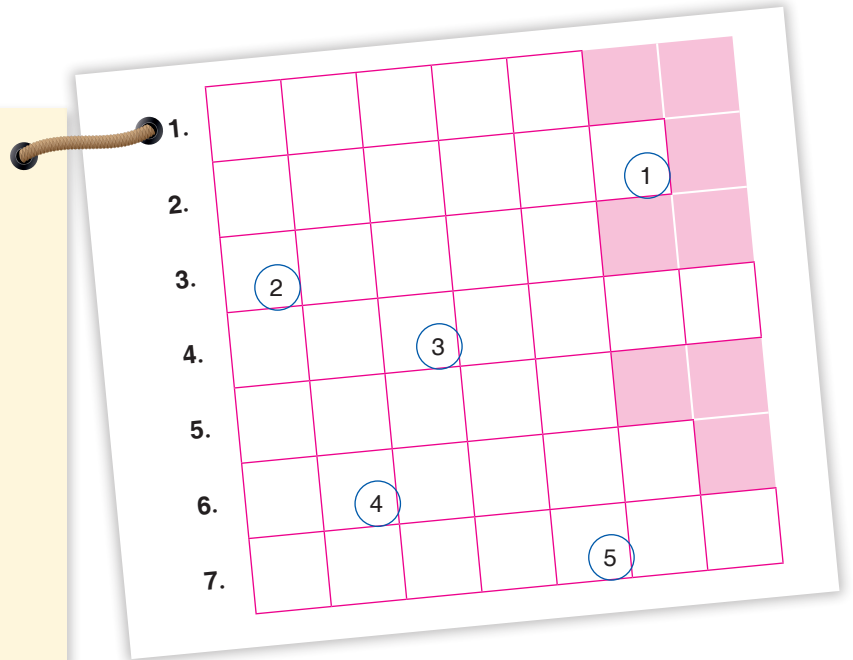

ETKİNLİK - 4

Yandaki bulmacayı, verilen yönergeye uygun olarak doldurunuz.

Kutucukları doldurduktan sonra numaralı anahtar harfleri sırasıyla birleştirip anahtar sözcük kısmına yazınız.

1. Basit sözcüğünün eş anlamlısını yazınız.
2. Hafıza sözcüğünün eş anlamlısını yazınız.
3. Pasif sözcüğünün zıt anlamlısını yazınız.
4. Geçmiş sözcüğünün zıt anlamlısını yazınız.
5. Cenk sözcüğünün eş anlamlısını yazınız.
6. Çaba sözcüğünün eş anlamlısını yazınız.
7. Saldırı sözcüğünün zıt anlamlısını yazınız.

ANAHTAR SÖZCÜK

1.	2.	3.	4.	5.